

Na het planten



Gaaf stambout dank zij goed snoeien.

Foto: J. B. Weg

Het toekomstbeeld dat U van een jonge aanplant met populieren in gedachten hebt, is al een stap nader gekomen als na enige tijd zal blijken dat de jonge bomen goed zijn gaan groeien. Dat toekomstbeeld is dan een beplanting van fors uit de kluiten gewassen, gezonde bomen, met een dikke en gave takvrije stam; een beplanting, waarvan bijvoorbeeld een inkoper van een houtverwerkende industrie een aantekening maakt dat ze hem t.z.t. een flinke prijs waard is en waaraan een bewonderaar van een stukje Nederlands landschap zijn vreugde beleeft. Om met het Staatsbosbeheer te spreken: „plant

populieren, ze sparen en sieren”, al gaat dat niet zo maar zonder moeite. De teelt van populieren vraagt kennis van de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om een succesvol teler te zijn. De teelt heeft vele aspecten en één daarvan, het onderhoud door middel van snoeien, vraagt o.a. onze aandacht en deskundigheid.

Gaaf en dus waardevol stambout kan men alleen door goed snoeien verkrijgen. Al reizend door Nederland krijgt men geen erg gunstig beeld van het snoeien van populieren; dit mogen we in ons lijfblad toch wel even zeggen. Als Uw beplantingen hierop een gunstige uitzondering zijn, dan des te beter! En dan is het nog de vraag of die goed onderhouden beplantingen ook doelmatig zijn gesnoeid, namelijk zonder daarbij de groei in ernstige mate te belemmeren en met geringe kosten aan arbeidsloon.

Onze deskundigheid wordt voor een groot deel door praktijkervaring bepaald. Deze ervaringen worden dikwijls tradities, die niet tot doelmatig handelen bijdragen indien ze op een foutieve interpretatie van onze ervaringen berusten, wat ook bij het snoeien nog al eens voorkomt.

De steeds verder om zich heen grijpende specialisatie heeft ook tot enkele snoeismethoden geleid, die met een zo groot mogelijke mate van objectiviteit een aantal snoeitradities op de korrel hebben genomen. Deze specialisten hebben niet nagelaten iedereen voor hun karretje te spannen, van wie ze een bijdrage mochten verwachten tot het verkrijgen van een beter inzicht in de eisen die aan goed snoeien moeten worden gesteld. Dank zij deze activiteiten kon de leerstof voor een cursus in het snoeien van laanbomen worden verzameld; de cursussen worden door de Bosbouwpraktijkschool gegeven.

Behoudens door middel van een voordracht met lichtbeelden en de daarbij behorende discussie, wordt tijdens de cursussen vooral aan de praktijk van het snoeien veel aandacht besteed. Alle deelnemers aan deze cursussen krijgen volop de gelegenheid zelf te ervaren welke betere mogelijkheden door gewijzigde inzichten en meer doelmatige technieken kunnen worden geboden.

Onder andere door middel van een 2-daagse regionale cursus kunt U dit voor f 4,— per dag allemaal meebeleven. Het moet toch niet moeilijk zijn hiervoor een 15-tal belangstellenden bij elkaar te krijgen. Uit ervaring is gebleken - en dat is zelfs een traditie geworden - dat de deelnemers aan snoeicursussen steeds tot de conclusie zijn gekomen... doelmatig snoeien moet inderdaad worden geleerd.

Ga eens samen met de Bosbouwpraktijkschool snoeien en dan liefst kort na het planten.

D. van Hattem

INTERESSANTE BEPLANTINGEN

V

De teelt van boomwilgen ontmoet in ons land slechts matige belangstelling, ondanks dat er enkele goede wilgenrassen bestaan, en blijft ver achter bij die van populier. Dit komt deels door onbekendheid met de wilg, deels ook door slechte ervaringen bij teelt en houtafzet. Vooral is men bevreesd voor het optreden van taksterfte, veroorzaakt door een bacterie of door schimmels. Hierdoor kan de hele boom ten onder gaan, vaak op een moment dat het hout nog onverkoopbaar is. De gekeurd verkrijgbare wilgerassen 'Liempde' en 'Drakenburg' zijn volgens praktijkervaringen in het noorden van ons land ook niet altijd

vrij van taksterfte, maar toch kennen wij verscheidene goede, gezonde beplantingen van deze zeer fraaie cultuurvariëteiten. Wat betreft de houtafzetmogelijkheden, deze zijn op papier vele, maar in werkelijkheid beperkt. Het zijn bij ons de klompenmakers, die zeer graag wilgehout gebruiken, maar dit zelden in goede kwaliteit kunnen krijgen. Ze verbruiken een aanzienlijke hoeveelheid hout, n.l. ongeveer 60.000 m³ per jaar, nu bijna geheel populierehout. In andere landen wordt ook door de fineerindustrie wilg zeer op prijs gesteld.

De meeste wilgenbeplantingen in Nederland worden aangelegd

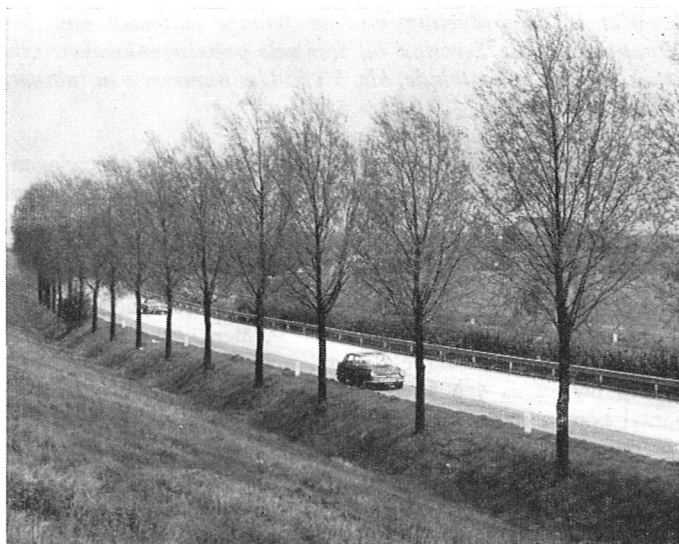
om landschappelijke redenen. Wilg is een houtsoort voor de lage gronden, waar hij in verschillende vormen een karakteristieke noot in het landschap vervult. Dat men bij landschappelijke beplantingen van de laatste decennia steeds gebruik maakt van ook produktief belangrijke wilgerassen, is alleen maar toe te juichen.

Een van de fraaiste wegbeplantingen van boomwilg die wij kennen, is nog vrij jong en bevindt zich langs verschillende gedeelten van Rijksweg 52 tussen Arnhem en Nijmegen, afgewisseld met rijen populieren. Het betreft hier vnl. *Salix 'Liempde'*, geplant in het voorjaar van 1954. Bij Lent, aan de oostzijde van de weg, tussen km-paal 12,8 en 13,1, is een jaar later een 50-tal *Salix 'Drakenburg'* geplant (opgave van Staatsbosbeheer). Op de foto ziet U een deel van de 'Liempde'-beplanting ter hoogte van Elden, aan de westkant van de rijksweg.

De bomen zijn als 3-jarige planten gezet; de omtrek op 1 m hoogte was 10-12 cm. De plantgaten waren vrij groot, 80 x 80 cm breed en 60 à 70 cm diep. Gedurende de eerste twee jaren is 1 m² om de bomen geplagd, ter bestrijding van het onkruid. Men moet wel bedenken dat dit plaggen op oppervlakkig doorwortelde gronden gevaarlijk is, omdat daarmee teveel wortels kapot worden gemaakt. In zulke gevallen kan men beter een chemische onkruidbestrijding toepassen of zeer oppervlakkig „wieden”.

Langs genoemde rijksweg staan de bomen in een zeer goede grond. Bij Elden zijn de wilgen waarschijnlijk op een met klei opgevulde sloot geplant, elders is het oorspronkelijke kleiprofiel met 40 cm klei opgehoogd. De bruine, goed doorluchte grond is tot dieper dan 1 m doorworteld.

De beplantingen zijn uitstekend gegroeid. Ze vormen een bewijs dat op goede grond de wilg beslist niet lager aangeslagen moet worden dan de populier. De gemiddelde groeicijfers, die wij hieronder vermelden, laten duidelijk zien tot welk een goede groei de wilg in staat is. De plantafstand bij Elden is ongeveer 7,5 m, bij Lent ongeveer 5,5 m.



11 jarige beplanting van *Salix alba 'Liempde'* bij Elden.

Foto: v. d. Meiden

<i>Salix 'Liempde'</i> bij Elden:	Leeftijd	— 11 jaar
	Diameter op borsthoogte	— 31,8 cm
	Hoogte	— 14,3 m
	Inhoud per boom	— 0,45 m ³
<i>Salix 'Drakenburg'</i> bij Lent:	Leeftijd	— 10 jaar
	Diameter op borsthoogte	— 30,9 cm
	Hoogte	— 14 m
	Inhoud per boom	— 0,43 m ³

Als men deze produktie ziet, en daarbij bedenkt dat in deze beplanting alle bomen gezond zijn, is er toch wel reden om onze weinige goede handelswilgerassen op beperkte schaal te blijven planten. Anderzijds is het dringend nodig dat het bosbouwkundig onderzoek zoveel mogelijk de ziekten en de selectie van de wilg in haar aandacht betreft.

H. A. van der Meiden

KALENDER

Het is U bekend dat een goede aanslag en daarna een gunstige concurrentiepositie van uw jonge populierebeplantingen bijzonder stimulerend werken op de groei van de bomen.

Het gedurende enkele jaren zwart houden van de plantspiegel om de bomen moet uiteraard in de zomer gebeuren. Gebruik van herbiciden hiervoor is mogelijk. Voorzichtigheid is hierbij geboden, daar de populier

erg gevoelig is voor onkruidsbestrijdingsmiddelen.

Ook een stikstofgift in mei werkt veelal bijzonder gunstig. Geeft U het echter niet te laat (tot ongeveer 15 juni) en 100 à 200 gram per boom, goed verspreid over de plantspiegel.

Voorop op kwekerijen is het bijzonder belangrijk het plantmateriaal vrij van bladziekten te houden: Roest en Marssonina. Periodieke bespuiting met b.v.

Zineb kan het materiaal ziektevrij houden. Zie het artikel in dit nummer. Raadpleeg voor details de bosbouwconsulent of de Plantenziektenkundige Dienst.

De zomertijd is ook voor de snoei een gunstige tijd vooral de maanden juli en augustus zijn daarvoor geschikt.

Denkt U er ook aan uw populieren en wilgen te beschermen tegen vee en wild.

VRAAG EN ANTWOORD

Vragen voor deze rubriek kunnen gezonden worden naar de secretaris van de redactie van dit tijdschrift, adres: Gen. Foulkesweg 64, Wageningen. Ze worden door ter zake deskundigen beantwoord, zoveel mogelijk in ons tijdschrift, anders rechtstreeks.

J. C. T. te R.

Ik ben in het bezit van een populierenbos ter grootte van 1.35 ha. Grondslag klei op laagveen. Jaar van aanplant winter 1954/1955.

Hierop staan 650 populieren 'Serotina erecta' en 'Heidemij'; 50 wilgen.

Plantwijdte 4,5 x 4,5 m en ten dele 6 x 4 m.

Omvang der populieren en wilgen gemiddeld 65-80 cm; jaarlijkse aanwas 8-12 cm.

Gaarne verneem ik Uw mening omtrent het volgende.

1. Moet ik deze bomen laten doorgroeien of verdient het aanbeveling deze om de andere te vellen, gezien de plantwijdte?
2. Voor welke doeleinden is hout van een omvang van 80-100 cm aantrekkelijk en wat is globaal de waarde?
3. Welke weg wordt bewandeld bij verkoop op stam?